

Disputatio juridica inauguralis de usufructu

<https://hdl.handle.net/1874/345781>

DISPUTATIO JURIDICA
IN A U G U R A L I S,
D E
U S U F R U C T U,

Q U A M,
FAVENTE DEO OPT. MAX.
Auctoritate Magnifici D. Rectoris,
M. JOHANNIS LEUSDEN,

Philosophiæ Doctoris, & Linguae Sanctæ in Illustri
Academia Ultrajectina Professoris Ordinarii,
N E C N O N
*Amplissimi Senatûs Academici consensu, & Nobilissima
Facultatis JURIDICÆ Decreto,*
P R O G R A D U D O C T O R A T U S

Summisque in UTROQUE JURE Honoribus & Privilegiis
rite ac legitimè consequendis,
Eruditorum Examine subiecto
A N T O N I U S V A S T R I C K, T R A J E C T I N U S.
A.D. 27. DECEMBRIS, horâ locoque solitis.

~~ANTONIUS VASTRICK~~ T R A J E C T I ad R H E N U M,
Ex Officina FRANCISCI HALMA, Academiae
Typographi, clō lōc xciij.

D.D. WILHELMO
VASTRICK,

Curiaë Provincialis Trajecti-
naë Prographiario, multarum
Fiscalium Quæstori, Paren-
ti optimo, filiali ac debito
amore & honore colendo
observando.

Hanc Disputationem inauguralem.

offero & inscribo

ANTONIUS VASTRICK.

Auct. & Resp.

DISPUTATIO JURIDICA

INAUGURALIS,

USUFRUCTU.

THESIS I.

Ntequam de ipso usufructu agam, verbum de servitutibus in genere præmittam, est autem *Servitus* jus quo res aliena nobis, aut rei nostræ servit id est utilitatem aliquam præstat. Hoc jus cum vel personæ, vel rei cohæreat, hinc servitus vel personalis est, vel realis. *Realis servitus est cum res aliena rei nostræ servit*, eaque iterum vel urbana est, cum servitus debetur prædio urbano, vel rustica cum prædio rustico debetur. *Personalis servitus est cum res aliena*

nostræ personæ servit. Inter servitutes personales præcipuus est usufructus, de quo pro ingenii tenuitate breviter acturus sum.

I I.

Ususfructus est jus alienis rebus utendi fruendi salva rerum substantia princ. inst. h. tit. l. 1. ff. eod. dicitur *jus* id est facultas jure concessa quæ competit usufructuario, nam ratione domini proprietatis non est *jus*, sed *servitus*. Addo *alienis rebus*, quia res sua nemini servit. *l. 26. ff. de servit. præd. urb.* atque hinc rejicienda videtur quorundam doctorum divisio usufructus in *Causalem* & *Formalem*. Additur *utendi fruendi* solum enim verbum *utendi* non sufficit, quia plus est *frui*, quam *uti*, & ita distinguitur usufructuarius ab usuario, hic enim tantum utitur, hoc est eos fructus percipit, qui vitæ & necessitati sufficiunt *l. 12. §. 1. ff. de usu & habit.* cum usufructuarius omnes fructus suos facit *l. 7. §. 9. ff. h. tit.* subjungitur *salva substantia* quia sic distinguitur a quasi usufructu, in quo substantia perit. *§. 2. inst. h. tit. l. 2. §. 1. & l. 7. de usufr. ear. Res. quæ usu consum.* dicitur præterea *salva substantia*, quia si res pereat tollitur etiam usufructus. *pr. inst. h. tit.*

III.

Constituitur ususfructus vel a lege, vel a iudice, vel a domino. Lege constituitur 1. patri in bonis adventitiis filiorum §. 1. *inst. per quas pers. cuique acq. l. ult. Cod. de bonis quæ lib.* 2. Etiam lex concedit patri ususfructum in dimidia parte bonorum filii emancipati §. 2. *inst. eod.* 3. Etiam conjugii ad secunda vota transeunti, lex concedit ususfructum in bonis quæ ex liberalitate prioris conjugis accepit *l. 3. §. auth. seq. Cod. de secund. nupt.* quod confirmatum est per novellam constitutionem hujus provinciæ dictam d'ordonnantie decifoir *art. 11.*

IV.

A iudice constituitur ususfructus in judiciis divisiis familiæ eriscundæ, vel communi dividundo, cum uni proprietatem adjudicat, alteri ususfructum *l. 6. §. 1. ff. h. tit. §. 4. §. 5. inst. de offic. jud.*

V.

Dominus constituere potest ususfructum vel inter vivos, vel in ultima voluntate §. 1. *inst. h. tit.* inter vivos constituitur ususfructus pactis & stipulationibus *d. §. 1.* quo casu personalis actio competit ad petendam servitutem. *arg. l. 3. ff. obl. §. act.* nam ut realis actio seu confessoria competere possit, quasi traditio

ditio requiritur, quæ præcipue in patientia & usu consistit. *l. ult. ff. de servit. l. 11. §. 1. ff. de publ. in rem act.* in ultima voluntate potest dominus constituere usumfructum, cum uni legat fundum & alteri usumfructum. *id. §. 1.* quo casu tamen testator debet addere illa verba *deducto usufructu* alias enim uterque in usufructu concurrat. *l. 6 ff. de usufr. ear. rer. quæ usu const. l. 19. ff. de usufr. legat.*

V. I. Ususfructus constitui potest in omnibus rebus corporalibus & incorporalibus *l. 3 ff. de usufr. ear. rer. usu const. mobilibus & immobilibus, §. 2. inst. h. tit. l. 7. ff. pr. ff. eod.* omnium etiam bonorum constitui potest, modo non excedat dodrantis æstimationem. *l. 29. ff. h. tit.* excipiuntur servitutes prædiales, quarum ususfructus legari non potest. *l. 1 ff. de usu & usufr. legat.* excipiuntur etiam res, quæ usu consumuntur ut oleum, vinum, frumentum, illæ enim neque naturali neque civili ratione ususfructum recipiunt. *d. §. 2.* utilitatis tamen gratia constituitur senatus, ut istarum rerum quasi ususfructus constitueretur. *d. §. 2. §. 1. ff. de usufr. ear. rer.*

V. I. Differentiæ inter verum & quasi ususfructum sunt hæc. I. verus ususfructus in usu consistit, quasi ususfructus in abusu. *dd. l. 2.* in verum usufructuarium omnib. nec

nec dominium transit nec possessio. §. 4. *inst. per quas pers. cuique.* sed in quasi usufructuarium transit utrumque *l. 7. ff. de usufr. ear. rer.* §. 3. verus usufructus consistit in speciebus, sed quasi usufructus in quantitativibus. *d. §. 2. 4.* verus usufructuarius cavet se rem restitutum in specie. *l. 1. §. 3. §. ult. ff. usufr. quemadm. cav.* sed quasi usufructuarius cavet se rem restitutum in genere, vel rei aestimationem. *l. 6. §. seqq. ff. de usufr. ear. rer.*

VIII.

Circa cautionem usufructuariam duplex a Doctoribus quaestio movetur. Primo quaeritur an cautio usufructuaria sit de substantia veri vel quasi contractus. Respondeo negandum hoc videtur, nam quod omitti possit probatur ex *l. 5. §. 1. ff. d. ut §. l. 7. ff. usufr. quemadm. cav.* Secundo quaeritur an testator cautionem fructuariam usufructuario remittere possit. Respondeo etiam hoc casu probabilis est negantium opinio per *l. 1. Cod. h. tit.* ratio est ne usufructuario fenestra aperiretur ad grassandum in re usufructuaria.

IX.

Effectus constituti usufructus est, quod usufructuarius lucretur omnes fructus naturales, industriales & civiles *l. 7. §. 9. ff. h. tit. l. 5. Cod. eod.* non tamen aliter fructus suos facit, quam si eos vel per se

Quia secundum naturam est, ut quem sequuntur
 commoda, etiam eum sequuntur incommoda *l. 10. ff.*
de R. J. Huic usufructuarius sicut ab una parte emo-
 lumenta & commoda habet ex re usufructuaria, ita
 & altera parte onera & incommoda ferre debet, nam
 tributa & stipendia solvere debet *l. 7. §. 2. l. 27. §. 3.*
ff. h. tit. l. 28. ff. de usu & usufr. leg. Sarta tecta
 etiam debet omnia præstare suis sumtibus *d. l. 7. §. fin.*

Generaliter usufructuarius debet uti re usufructua-
 ria & in ea versari tanquam bonus paterfamilias. §. 38.
inst. de rer. divis. ita ut causam proprietarii deterio-
 rem non reddat. *l. 13. §. 4. ff. h. tit.* Hinc si gregis
 usufructum habeat in locum mortuorum capitum
 ex foetu nova submittere debet. *d. §. 38. l. 68. §. fin. &*
seqq. ff. h. tit. in locum demortuarum arborum alias
 substituere tenetur. *d. §. 38. & l. 18. ff. h. tit.* Nisi vi
 majore evulsæ sint. *l. 59. ff. eod.*

XIV.

Extinguitur usufructus variis modis i. morte na-
 turali usufructuarii. §. 3. *inst. h. tit. l. 3. §. ult. ff. eod.*
 est enim usufructus jus personale quod cum persona
 extinguitur. *d. l. 3. & l. 169. ff. de R. J.* ad hæredes igitur

B

usus-

ususfructus non transit, nisi forte testator Titio & ejus hæredibus usumfructum reliquerit, quo casu tamen cum morte primi hæredis extinguitur. *arg. l. 14. Cod. h. tit.* inde quæritur quomodo finiatur ususfructus civitati relictus? respondeo vel si evertatur civitas, tum enim mori intelligitur. *l. 21. ff. quib. mod. usufr. amitt.* Vel spatio centum annorum, quia is finis est longævi hominis *l. 56. ff. de usufr.*

X V.

2. Extinguitur ususfructus morte civili, maxima & media capitis diminutione §. 3. *inst. h. tit. l. 209. ff. de R. J.* 3. Finitur ususfructus non utendo per modum & tempus, si usufructuarius non utatur re secundum modum præscriptum vel a testatore, vel ab usufructuario. *l. 10. §. 1. l. 18. ff. quemad. serv. amitt.* per tempus, i. e. decennio inter præsentis, vicennio inter absentes, sine distinctione an res mobilis sit an immobilis *l. pen. Cod. de servit.*

X V I.

4. Finitur ususfructus cessione facta domino proprietatis. *d. §. 3. dico domino proprietatis*, quia cedere extraneo nihil agitur *d. §. 3.* sed tamen tunc ususfructus ad dominum revertitur *l. 66. ff. de Jure dot.* 5. Consolidatione. *d. §. 3.* Consolidatio (quæ etiam confusio dicitur. *l. 4. ff. usufr. quem. cav.*) contingit quando usufructuarius proprietatem rei fru-

ctuarie

Etuariæ acquirat, aut proprietarius usumfructum, cu-
jus rei ratio est quod res sua nemini servire potest.
l. 26. ff. de servit. præd. urb.

XVII.

6. Extinguitur etiam ususfructus interitu rei *d.*
§. 3. ratio est quia ususfructus est jus in corpore,
quo sublato & ipsum tolli necesse est. *pr. inst. h. tit.*
Intelligendus autem est interitus rei totalis, nam si pro
parte extinguatur res, pro parte adhuc retineri potest
ususfructus. *l. 53. ff. h. tit.*

XVIII.

7. Etiam finitur ususfructus tempore vel conditio-
ne existente, si ad tempus vel sub conditione fuerit re-
lictus. *l. 15. ff. quib. mod. ususfr. amitt. l. 30. ff. de
usufr. leg.*

B 2

CO-

F I N I S

COROLLARIA.

Jus Naturale est immutabile.

I I.

*Locator habet tacitam hypothecam in investis. &
illatis prædium urbanum.*

I I I.

Emphyteusis est juris gentium.

I V.

Venditor non tenetur præcise rem tradere.

V.

Donationes inter virum & uxorem sunt prohibite.

V I.

Princeps legibus civilibus est solutus.

F I N I S.